

„Láttelel” a demokratizmusról Kollégiumi Napok

Az elmúlt évek KISZ-tevékenységének egyik sarkalatos pontja az egyetemi demokrácia és demokratizmus intézményes fórumainak, lehetőségeinek megteremtésében vállalt szerep, ha úgy tetszik: harc.

E munka eredményeképp ma már a hallgatóság képviselői ott ülnek a kari és egyetemi tanácsokban és döntenek vagy döntéseket módosítanak az univerzitas különböző kérdéseiben. A tanszéki képviselőkbe delegált hallgatók — habár sokszor még bátoratlanul teszik — egyre inkább az oktatók segítőivé és vitapartnereivé nőnek az oktatás-nevelés kérdéseiben. Egészében: e munka eredményeképp megszokottak azok a fórumok — az ösztöndíjosztó vitáktól a diákszemlékig — amelyeken az egyetemisták (vagy választott képviselőik) kifejtik véleményüket egyetemi politikai kérdésekről éppúgy mint napi gondokról, s felelős döntéseket hozhatnak vagy inspirálhatnak.

Az érvényesülés kérdései

A „formák megteremtésének korszaka” és a kezdeti tartalmi lépések után ma a hangsúly természetesen az egyetemi- és KISZ-demokrácia érdemi mozzanataira tevődik át, a demokrácia minőségének, valódi érvényesítésének és tudatosításának problémái kerülnek előtérbe.

A minőségi továbblépésnél óhatatlanul felmerül: *hogyan funkcionál, mennyiben érvényesül ma a demokratizmus az egyetemi KISZ életében*; hogyan értékelik, milyennek látják a KISZ-demokratizmus érvényesülését azok, akik különböző szinteken maguk is egy demokratikus gyakorlat érvényesítői, s akiknek érdekeit a demokratizmus szolgálja hivatott. Mennyiben teremtett bázist a KISZ-tagságban az eddig megtett út, mennyiben fogadja vagy veti el képviselőinek tevékenységét stb...

„Láttelelünk” ehhez próbál adalékokat szolgáltatni — orvos-egyetemi tapasztalatok alapján.

A SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézetében 326 hallgatóra, a hallgatóság 26,5 %-ra kiterjedő felmérést végeztünk 1972 őszén. A kérdőíveket az orvoskaron négy, a gyógyszerészkaron egy-egy tanulmányi csoport töltötte ki — véletlen minta alapján. Az egyik kérdés annak vizsgálatát célozta, hogy milyen kép él a fejekben az egyetemi KISZ-demokráciáról, a válaszolók szerint milyen mértékben érvényesül a demokratizmus az egyetemi KISZ-szervezet életében a hallgatókkal kapcsolatos döntésekben. Bár a kérdés — mintegy lehetőséget teremtve a KISZ-demokratizmussal kapcsolatos sokféle elképzelés érvényesítésére — meglehetősen általános volt, a válaszok nyomán tanulmányos és elgondolkodtató kép rajzolható fel:

Is-is álláspont

Jól érvényesül a demokrácia a megkérdezett hallgatók 27,9 %-a (91 fő), egyáltalán nem érvényesül 1,22 %-a (4 fő) szerint.

Ez a két szélső pólus. A többség — az összes megkérdezettek 52,5 %-a is-is álláspontra helyezkedett, úgy véli inkább csak esetenként beszélhetünk a demokrácia érvényesüléséről. E vélemény mögött sok minden meghúzódik. Bizonytalanságok (Mit tartunk demokratizmusnak?; Miben jelentkezik? stb.) mellett kételyek, de nem egy esetben tájékozatlanság is. Ezt alátámasztja egy másik adat: a hallgatók 20 %-a vagy nem válaszolt, vagy „nem tudom”-mal felelt.

Az orvoskari KISZ-tagok válaszlainak boncolgatásával valamelyest finomíthatjuk az előbb vázolt globális képet. Az első tanulság, hogy a demokratizmus csak a cselekvésben realizálódhat. A KISZ-vezetőknek — akik nap mint nap részt vesznek és részt vehetnek apróbb-nagyobb döntésekben — 43 %-a tartja jónak a demokrácia érvényesülését, míg az egyszerű KISZ-tagok csak 19,6 %-ban vallották ezt. Így adódik, hogy a „jól érvényesül” értékelés 27,3 %-os orvoskari átlagában a KISZ-vezetők véleménye 52 %-al, míg az egyszerű tagoké csak 48 %-al szerepel. Az „esetenként” válasz 55 %-os átlaga fordított helyzetet tükröz. Itt a KISZ-vezetők csak 24 %-al, a tagság pedig 76 %-os súllyal járult hozzá a kép kialakulásához, az egyszerű KISZ-tagok több mint kétharmada is-is álláspontra helyezkedett tehát.

„A nevelőt is nevelni kell”

Apologetika, a saját tevékenység védelme búvik-e meg a KISZ-vezetők jobb véleménye mögött?

Nem hinném. Inkább arról van szó, hogy sokszor egy másfajta gyakorlat részesei mint a tagság, s így eltérnek a tapasztalataik is. Másrészt kétségek, bizonytalanságok náluk is feltehető, 40 %-uk vélekedik úgy — megkérdőjelezve saját tevékenységét is —, hogy csak esetenként érvényesül a demokrácia a KISZ-ben. És hogy „a nevelőt is nevelni kell”, arra külön felhívja a figyelmet, hogy a KISZ-vezetők kb. 15 %-a nem tudja: érvényesül-e vagy sem a demokrácia a KISZ-ben. Ezen a ponton teljes az összhang az egyszerű tagok hasonló arányú véleményével.

Ha a KISZ-vezetők különböző csoportjainak válaszait vizsgáljuk, szinte megismétlődik az, amit az előbb KISZ-vezető — KISZ-tag relációban mondtunk. A magasabb funkciókat betöltőknél nagyobb arányban szerepel a „jól érvényesül” értékelés, míg az alacsonyabb rangú KISZ-vezető kategóriáknál megnövekszik a bizonytalansági tényezők szerepe. Ennek bizonyítására hadd ne idézzünk most számokat, pusztán annyit jegezzünk meg, hogy a demokratizmus érvényesülését nem ismerő KISZ-vezetők többsége a csoportvezetők és az egyetemi KISZ-munkabizottsági tagok közül került ki, bár akadt itt első KISZ-bizottsági tag is.

A második tanulságnak tehát a vezetés struktúrájának, és ez-

zel összefüggésben a vezetőképzés és vezetőkiválasztás módszereinek, mechanizmusának javítását kell sürgetnie, hisz a vezetők véleményének (és tetteinek) bizonytalanságai hatványozottan jelentkezhetnek a tagságnál.

Lehetőségek és módszerek

Megszívlelendő tanulságokat hordoz az egyes évfolyamok KISZ-demokráciáról adott értékelésének áttekintése is.

Az első és igen fontos mozzanat: a „golyák” 43 %-a nem ismerte még az egyetemi demokráciát, túl a kezdő szemeszter felidején. Náluk a 32 %- „esetenként” is inkább nem mint igen jelentős. Ez részben természetes állapot még az ő esetükben, részben pedig figyelmeztetés a KISZ irányítóinak: az első félév mozgalmi munkájának centrumába, a beilleszkedés egyéb tényezői mellett, oda kell állítani az egyetemi demokrácia lehetőségeinek és módszereinek megismertetését is.

A másik kiugró tényező; hogy a tavalyi harmad- és negyedévesek nem túlságosan hízelgő képet festenek a KISZ-demokratizmusról. Pl. a harmadéves medikusoknak csak 17,5 %-a értékelte jónak az egyetemi demokráciát (ezzel az évfolyamok között az utolsó helyen állnak), 68,5 %-uk voksolt „esetenként”-re, s 10,5 %-uk nem ismerte. A negyedévesek többsége (71 %) pedig X-re vette a demokráciát, s ezzel első helyre kerültek az „esetenként” választípusnál. E két évfolyam elégedetlenségét demokratizmusunk mai állapotával az is bizonyítja, hogy ők vetették papírra a legtöbb szöveges javaslatot, illetve bírálatot. A IV. o. h. 45,5 %-ának, a III. o. h. 44 %-ának volt mondanivalója a témával kapcsolatban. A javaslatok nagy száma egyben jeiz: a demokratizmussal kapcsolatos állásfoglalásuk nem elutasító-távolság tartó magatartásokat rejt elsősorban, hanem a továbblépést sürgető feszültségeknek is lecsapódása. Utolsó megjegyzésünk: a legbiztosabb vélemény a hallgatókkal kapcsolatos KISZ-döntések demokratizmusáról a második és az ötödik évfolyam adta. Az aktivitásba lendülő generáció és a veteránok.

Mit mondanánk summázatként?

A számok jeleznek bizonyos tendenciákat, de nem tekinthetők abszolút érvényűnek, különösen nem a kicsiny populációjú csoportok esetében. Alkalmassak azonban arra, hogy tovább gondolva az általuk hordott tartalmakat, tanulságaikat beépítsük a ma és a holnap KISZ-munkájába, munkatervi szinten is, de minden egyes vezető, KISZ-képviselő vezetési- és munkamódszereibe is.

Megfogalmaznak egy követelményt. Nem elég a demokratizmust a KISZ-tagság érdekeiben működtetni. Arra kell törekedni, hogy a KISZ-tagság „alkalmazott tudományává” váljon, s ne csak a vita és a döntés lehetőségét érzékeldje, de ízet-izalmát is érezze az egyetemi KISZ-szervezet minél több tagja.

KUKOVECZ GYÖRGY

Minden év tavaszának egyik érdekes programja az Irinyi Kollégiumi Napok rendezvénytársaság, amelyet a kollégium jakói rendeznek.

Március 20-án délután a Kollégiumi Napok ünnepélyes megnyitásával kezdődött az idei program. Este a „Vendégünk X. Y.” címmel illett és a továbbiakban rendszeres programnak tekinthető — beszélgetéssorozat első vendégeként egyetemünk rektorát dr. Fodor Géza egyetemi tanárt hívtuk meg. A beszélgetés során közelebből is

Este diavetítéssel egybekötött élménybeszámolót hallhattunk „Vietnamban jártam” címmel. Közelebből is megismerhettük a vietnami nép háborús életét, szokásait, a jelenlegi politikai viszonyokat és természetesen a magyar küldöttség feladatát, munkáját is.

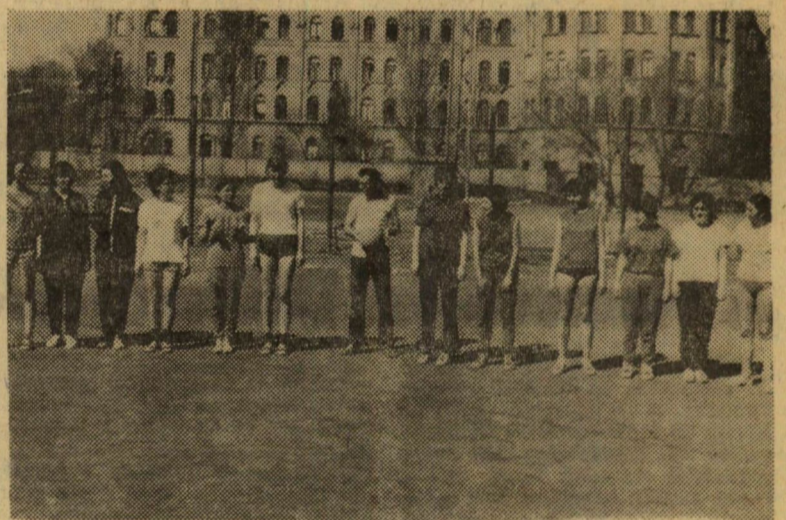
22-én délután a kollégiumi rádió kívánságműsora szórakoztatta a kollégium jakóit és vendégeit. Este került sor a tréfás kollégiumi vetélkedőre, amelyen három csapat indult: jogot tanulók, matematika—fizika szakosok és

Antal Zsuzsa kollégiumi titkár átadja jól végzett munkájukért a diákegyetem vezetőjének a díjat. Balra: Bíró Magdolna és Miseta Rozália másodéves kollégistáknak.

megismerhettük rektorunkat. 21-én izgalmas sportesemények szórakoztatták az érdeklődőket. Délelőtt a kollégium TTK-s és JTK-s hallgatóinak kispályás futballmérkőzésére került sor az Ady téren. Mindkét csapat lelkesen sportszerűen játszott. A TTK csapata bizonyult jobbnak, mert már az első félidőben 2:1 arányban vezetett és a második félidőben is tartotta előnyét. Délután a társkollégiumok közötti asztalitenisz-bajnokságon folyt a harc az Irinyi Kupáért. Az Irinyi kollégium versenyzői vol-

más különböző szakos TTK-s hallgatók. Egy sor tréfás vilámkérdés szerepelt a vetélkedő programjában. Kollégiumra szóló sikere volt a rögtönzött dívat-bemutatónak, a talpraesett ma-nökéneknek. A verseny nagyon izgalmas volt, mert erőben egyenrangú felek vetélkedtek. Mutatja ezt az eredmény is. A legtöbb pontot a vegyes csapat kapta, eggyel kevesebbet a matematikus csapat, de nem sokkal maradtak le a jogászok sem. A Kollégiumi Napok programja érdekes műsorral kezdődött és

A női futballmérkőzés „hősei” a JTK (balról) és a TTK csapata. (Goldschmied József felvétele)

tak a legügyesebbek, s „otthon tartották” a kupát. Második a Móra, harmadik a Hugonnay, negyedik a Herman kollégium csapata lett.

E nap sporteseményeihez tartozik az is, hogy a Herman kollégium által rendezett futóversenyre kollégiumunk két csapatot küldött. Az egyik elsőnek, a másik harmadiknak ért a célba.

HAVASI IBOLYA

KISZ - kitüntetések

Március 19-én a KISZ Csongrád megyei bizottságán Kérj András a KISZ KB osztályvezetője aranykoszorús KISZ-jelvényt adott át dr. Újvári Józsefnek, a Központi Bizottság Ifjúságügyi Tanácsa alelnökének, a JATE jogi kara oktatójának kiemelkedő KISZ-es munkája elismeréséül.

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség kiemelkedő KISZ-munkája elismeréseként Aranykoszorús KISZ-jelvényt juttatott át Berger Zoltán (SZOTE) Drodzik Évát (JATE), Lövei Katalint (Juhász Gyula Tanárképző Főiskola) és Nagy Balázst (JATE).

„Csatabárd” nélkül

Verőfényes napsütésben kezdődött, és a késő éjszakában ért véget március 21-én az orvos-jogász nap. Délelőtt 9-kor a szurkolók és versenyzők lelkes hada gyűlt össze az Ady téren, hogy eldöntsék, vajon a jogászok, vagy az orvos-hallgatók csapatai érdemelnek-e babért a sportolásban. Az „ép testben ép lélek” elv alapján, amin az előre várható volt, a SZOTE csapatai fölényes, elsöprő győzelmet arattak. Igaz, hogy a jogászok állítása szerint ezen a napon kimagasló sportgyőzelmeik éppén szociológiai felmérésen voltak, de az is való, hogy jóval több drukkerük volt, mint a győzteseknek. A férfi foci eredménye így 4:0, a női focié 8:0, a női kosárlabda pedig 62:20 lett, hogy a többi né is említsük...

A tűző napon bizony mindkét fél képviselői kemény munkát végeztek, hogy aztán délután teljes szellemi frissességgel vethes-

sék magukat a további küzdelmekbe. Ezen a csodálatos napon a SZOTE KISZ-klub ajtaja minden jogász előtt kinyitott! Sajnos, a délelőtti helytállás kissé megviselte a jövőre orvosokat, így hát ennek, no meg a jogászok csalafintaságainak tudható be, hogy a szellemi vetélkedőt — nem győzzük hangsúlyozni: minimális fölényrel! — a joghallgatók nyerték meg.

Az egész napos versengés betetőzése és méltó befejezése szintén a fent említett klubban történt, természetesen egy nagy, közös buli formájában, mindannyiunk legnagyobb meglepedésére. Hála a szervezők ötletességének és leleményességének, az ellentétük még ekkor sem csillapodtak le. Mindez a Nagy Sörivő Versenyyel kezdődött, amely során a győzelem furcsán módon, megingt az orvosokra szállt! Ezután olyan tánc következett, amelyet

ritkán láthatunk és élvezhetünk: a fiúk, lábukon léggömbbel ropaták, míg a lányoknak az volt a feladata, hogy szétpukasszák a lufit. Ez rövid időn belül mindenkinek szépen sikerült.

A férfi láb-szépségszerepet remek bemozdítva és remegő lábakkal csodáltuk végig — dőlünk a nevetéstől. A vidám hangulatot sörszünet szakította meg, mert a sör nagyon gyorsan fogyott. Szerencsére, röpké negyedórás várakozás után, minden nyertes és szomjazó már sört kortyolgatva hallgathatta végig az orvos-jogász pert, hogy végül is a kötelhúzásban adja ki végső erejét, békés megértésben.

Egy szó, mint száz: jó volt ez a nap, és mindannyian izgatottan várjuk, mikor adhatunk revansot...

F. K.